

התמוטטות מצוק החוף - הסכנות

מתוך אתר המשרד להגנת הסביבה

התמוטטות מצוק החוף, בעיקר באזורים עירוניים, מהווה סכנה ממשית לפגיעה בבני אדם, רכוש ונכסי תרבות כדוגמת אתרי עתיקות חשובים.

התמוטטות המצוק בחופי הים התיכון היא בעיקרה תהליך טבעי של בליה הנגרם כתוצאה משילוב של מספר גורמים, ביניהם: תנועת גלי הים בבסיס המצוק, אי היציבות של מדרון המצוק ובליה כתוצאה מפעילות נגר עילי. קצב הנסיגה של המצוק אינו זהה באזורים שונים. מתוך השוואת צילומי האוויר נמצא כי כ- 80% מאורך המצוק נסוג בשיעור הפחות מ- 30 ס"מ בממוצע שנתי. עם זאת, בחורף 2010 נמדדה נסיגה של כ- 8 מ' באירוע סערה בודד.

ממשלת ישראל החליטה להכין תכנית הגנה על המצוק בכדי למנוע פגיעה בחיי אדם, ברצועת החוף ובשטחים הבנויים בגג המצוק. הוקם צוות תכנון בשיתוף מכון ירושלים והמשרד להגנת הסביבה אשר עיקרי המלצותיו פורסמו במסמך מדיניות שפורסם באפריל 2010 ואומצו ע"י הממשלה. המועצה הארצית לתכנון ולבניה, החליטה להורות על עריכת תכנית מתאר ארצית להגנות מצוק החוף (תמ"א 13 שינוי 9), שאת הכנתה מובילים המשרד להגנת הסביבה יחד עם מינהל תכנון במשרד הפנים.

תכנית מתאר להגנה על מצוק החוף

בימים אלו מגובשת תכנית מתאר ארצית שמטרתה להגן על מצוק החוף

התכנית תכלול שני מרכיבים:

1. תכנית מפורטת לטיפול מיידי בהגנה על איזורי מצוק שאותרו כדחופים לטיפול. התכנית תאפשר הוצאת היתרי בניה למימוש פתרונות מומלצים.
2. תכנית מתאר ארצית כוללת, אשר תעגן סטטוטורית את המלצות מסמך המדיניות להגנה על מצוק החוף ותכלול הנחיות להכנת תכניות מפורטות מכוחה – כולל פינוי נכסים ומניעת בנייה באזורים בסיכון.

פתרונות אפשריים:

סל הפתרונות הדחופים שהועלו עד כה:

גג המצוק

- פתרון ניקוז למניעה או הסדרה של נגר עילי.
- הפלת גושים רופפים מראש המדרון (גג המצוק).

מדרון

- אמצעים לייצוב ומיתון המדרון.
- צמחיה, השקיה זמנית או קבועה.
- רשתות גיאוטכניות זמניות או קבועות.

בוהן המצוק

- מסלעה/מבנה תומך בבוהן המדרון להגנה בפני גלים וייצוב המצוק.
- הרחקת פעולת הגלים על הבוהן ע"י הרחבת רצועת החוף – באמצעות הוספת חול למערכת החופית.